

Eläkkeelle jäämiseen vaikuttavat valinnat

Barbro Lillqvist

Marina Sirola

Anna-Stina Toivonen

2019

Eläketurvakeskus
PENSIONSSKYDDSCENTRALEN

Työeläkkeen karttuminen

- Eläkettä karttuu 17/18 – 68/69/70 ikävuosien välillä
- Eläkettä karttuu 1,5 %/v työansioista
  - 53-62-vuotiaille karttuu 1,7 %/v eläkettä vuoden 2025 loppuun (siirtymäajan karttuma)

Työeläkettä sosiaalietuuksien perusteella

- Eläkettä kartuttavia etuuksia mm.
  - vanhempainetuudet
  - sairaus- ja kuntoutusetuudet
  - työttömyysetuudet
- Edellyttää työansioita (vähintään 17 807,01 euroa)
- Vuodesta 2005 on tutkintoon johtavasta opiskelusta ja alle 3-vuotiaan lapsen hoidon osalta kartuttanut eläkettä

Mille eläkkeelle?

- Joustavasti iän perusteella eläkkeelle Vanhuuseläke
- Lisäpäivillä oleva pitkäaikaistyötön Vanhuuseläke
- Ikääntyvä voi keventää työntekoa Osittainen varhennettu vanhuuseläke
- Työkyky heikkenee sairauden johdosta Ammatillinen kuntoutus
Työkyvyttömyyseläke
Kuntoutustuki
- Pitkä työura ja sairaus Työuraeläke
- Perheenhuoltajan kuolema Perhe-eläke

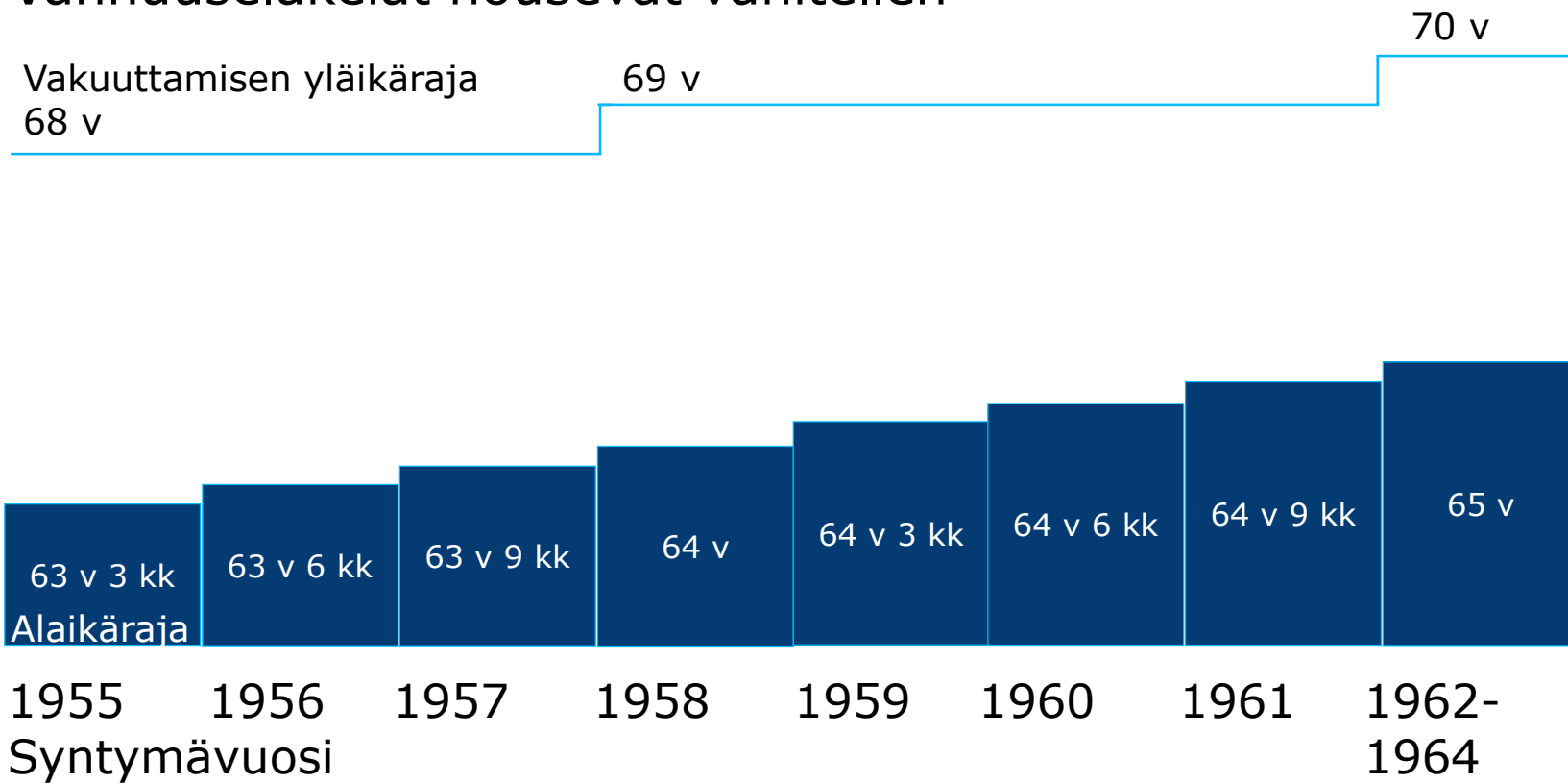
Vanhuuseläke

Vanhuuseläkeikä = syntymävuosikohtainen

Yleinen vanhuuseläkeikä on sama sekä yksityisellä että julkisella aloilla

Vanhuuseläkeiät nousevat vähitellen

Vanhuuseläke

- julkisen sektorin poikkeukset

Koskee henkilöitä, jotka ovat syntyneet ennen 1960

- Henkilökohtainen eläkeikä, **ei muuttunut**
  - Henkilökohtainen eläkeikä on 63 ja 65 ikävuosien välillä
- Ammatilliset eläkeikä, **nousevat asteittain**
  - Jos aiempi eläkeikä olisi täyttynyt
    - » vuonna 2018, uusi eläkeikä on 3 kuukautta korkeampi
    - » vuonna 2019, uusi eläkeikä on 6 kuukautta korkeampi
    - » vuonna 2020, uusi eläkeikä on 9 kuukautta korkeampi jne.
- Eroamisikä, **ei muuttunut**
  - Määrätyissä tehtävissä (esim. poliisit) vanhuuseläkkeelle voi jäädä ennen ikäluokan alinta vanhuuseläkeikää

Elinaikakerroin

- Kerroin, jolla alkava eläke sopeutetaan odotettavissa olevaan eliniän muutokseen.
- Elinaikakertoimen tarkoituksena on kannustaa jatkamaan työntekoa
- Vahvistetut elinaikakertoimet
  - Vuonna 1954 syntyneillä 0,96800
  - Vuonna 1955 syntyneillä 0,96344
  - Vuonna 1956 syntyneillä 0,96102
  - Vuonna 1957 syntyneillä 0,95722

Esimerkki

- Vuonna 1955 syntyneen Veikon karttunut eläke on 1 600 e/kk, elinaikakerroin 0,96344 =>
 $1\ 600\ e \times 0,96344 = 1\ 541,50\ e/kk$

Myöhentämällä vanhuuseläkkeen alkamista saa lykkäyskorotusta

- Lykkäyskorotus alimmasta vanhuuseläkeiästä alkaen 0,4%/kuukaudessa

- lasketaan riippumatta siitä, työskenteleekö henkilö vai ei

Korotus eläkkeeseen 4,8 %/vuosi

Lykkäyskorotusta ei saa

- Henkilö saa työttömyysetuutta (ansiopäiväraha, peruspäiväraha, työmarkkinatuki)
  - Henkilö saa jo eläkettä
    - » Poikkeus: osittainen varhennettu vanhuuseläke ja osa-aikaeläke eivät estä lykkäyskorotusta

Lykkäyskorotus vanhuuseläkkeessä

- Martti täyttää alimman vanhuuseläkeiän 3.1.2019 ja hän jää vanhuuseläkkeelle 1.12.2019 alkaen. Martille on karttunut eläkettä 2 300 euroa ja hän lykkää vanhuuseläkettä 10 kk
- Miten lykkäyskorotus vaikuttaa Martin eläkkeeseen?

Lykkäyskorotus $0,4 \% \times 10 \text{ kk} = 4 \%$

$2\,300 \text{ euroa/kk} \times 4 \% \times 0,96344 = 2\,304,55 \text{ euroa/kk}$

Tavoite-eläkeikä

- Tavoite-eläkeikä on arvio
- Sen tavoitteena on kannustaa jatkamaan työelämässä pidempään
- Ikä, jossa eläkkeeseen alimman vanhuuseläkeiän jälkeen laskettava lykkäyskorotus on yhtä suuri kuin eläkkeeseen tehtävä leikkaus elinaikakertoimen vuoksi
- Syntymävuodesta riippuen noin 1–3 vuotta alinta vanhuuseläkeikää korkeampi
- Työeläke.fi-sivulla voi tarkistaa alimman vanhuuseläkeiän ja tavoite-eläkeiän vuosina 1954–1987 syntyneille

Tarkista eläkeikäsi!

Valitse syntymävuosi ja -kuukausi. Laskuri kertoo sinulle, milloin voit jäädä eläkkeelle.

Syntymävuosi:

1955

Syntymäkuukausi:

tammikuu

Alin eläkeikäsi ?

63 vuotta 3 kk

Eläkkeesi voi alkaa aikaisintaan

1.5.2018

Elinajanodotteen mukainen eläkkeelläoloaika ?

21 vuotta 10 kk

Tavoite-eläkeikäsi ?

64 vuotta 1 kk

Eläkkeesi voi alkaa aikaisintaan

1.3.2019

Elinajanodotteen mukainen eläkkeelläoloaika ?

21 vuotta 4 kk

- Alin vanhuuseläkeikä ja elinajanodotteen mukainen eläkkeelläoloaika
- Tavoite-eläkeikä, jossa lykkäyskorotus on yhtä suuri kuin elinaika-kertoimen vähennys

Oikeus vanhuuseläkkeeseen 62-vuotiaana, kun henkilö saa työttömyysturvan lisäpäivärahaa

- Vuonna 1957 tai sitä ennen syntyneellä työttömällä työntekijällä on oikeus saada vanhuuseläke vähentämättömänä 62 vuoden iässä, jos hän saa työttömyysturvalain mukaista lisäpäivärahaa
  - saanut työttömyyspäivärahaa lisäpäiviltä vanhuuseläkkeen alkamista edeltävän kuukauden aikana, yksikin päivä riittää
  - työntekijällä oikeus valita siirtykö vanhuuseläkkeelle tai jatkaako työttömyyspäivärahalla
- Eläkettä ei myönnetä takautuvasti
  - hakemuksessa tarvitaan todistus lisäpäivistä
- Yrittäjällä ei ole oikeutta tt-päivärahan lisäpäiviin -> yrittäjillä ei ole oikeutta vähentämättömään vanhuuseläkkeeseen 62 vuoden iässä

Osittainen varhennettu vanhuuseläke

Osittainen varhennettu vanhuuseläke (OVE)

- Tavoite: työntekijät ja yrittäjät voisivat jatkaa pidempään työelämässä
- Joustava mahdollisuus yhdistää työnteko ja osittainen eläke
- Eläkkeellä ollessa voi työskennellä sen verran kun haluaa, mutta se ei ole pakollista
- Jos työskentelee, tulee työ eläkevakuutta, myös yrittäjätoiminta

Osittainen varhennettu vanhuuseläke

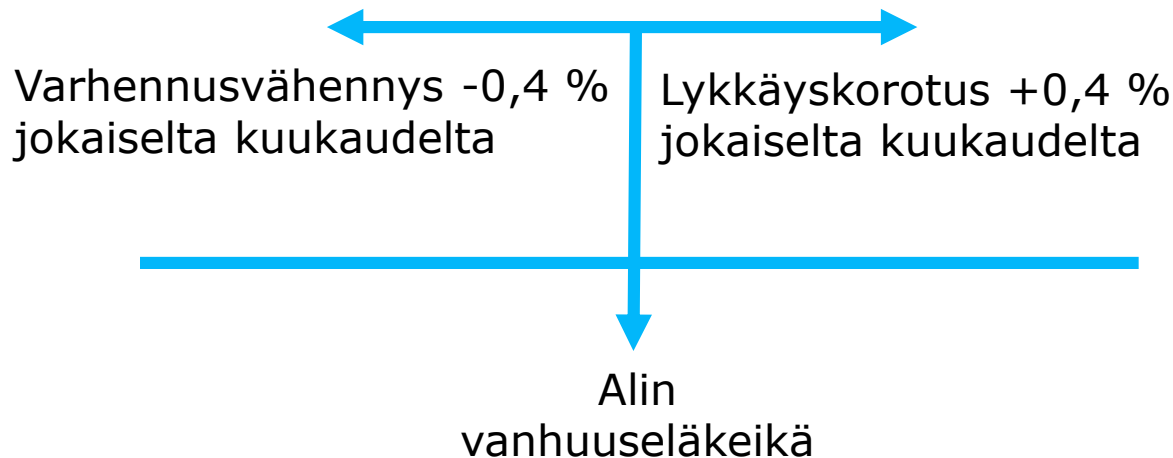
- Alaikäraja
  - 1963 ja sitä ennen syntyneillä 61 vuotta
  - 1964 syntyneillä 62 vuotta
  - tulevaisuudessa: 3 vuotta ennen alinta vanhuuseläkeikää
- Eläkkeen aikana voi työskennellä
  - ansioita ja työaikaa ei valvota
- Oman valinnan mukaan 25 tai 50 % karttuneesta eläketurvasta
  - eläkkeen prosenttiosuutta voi muuttaa kerran (25 % -> 50 %)
- Vain työeläke-etuus

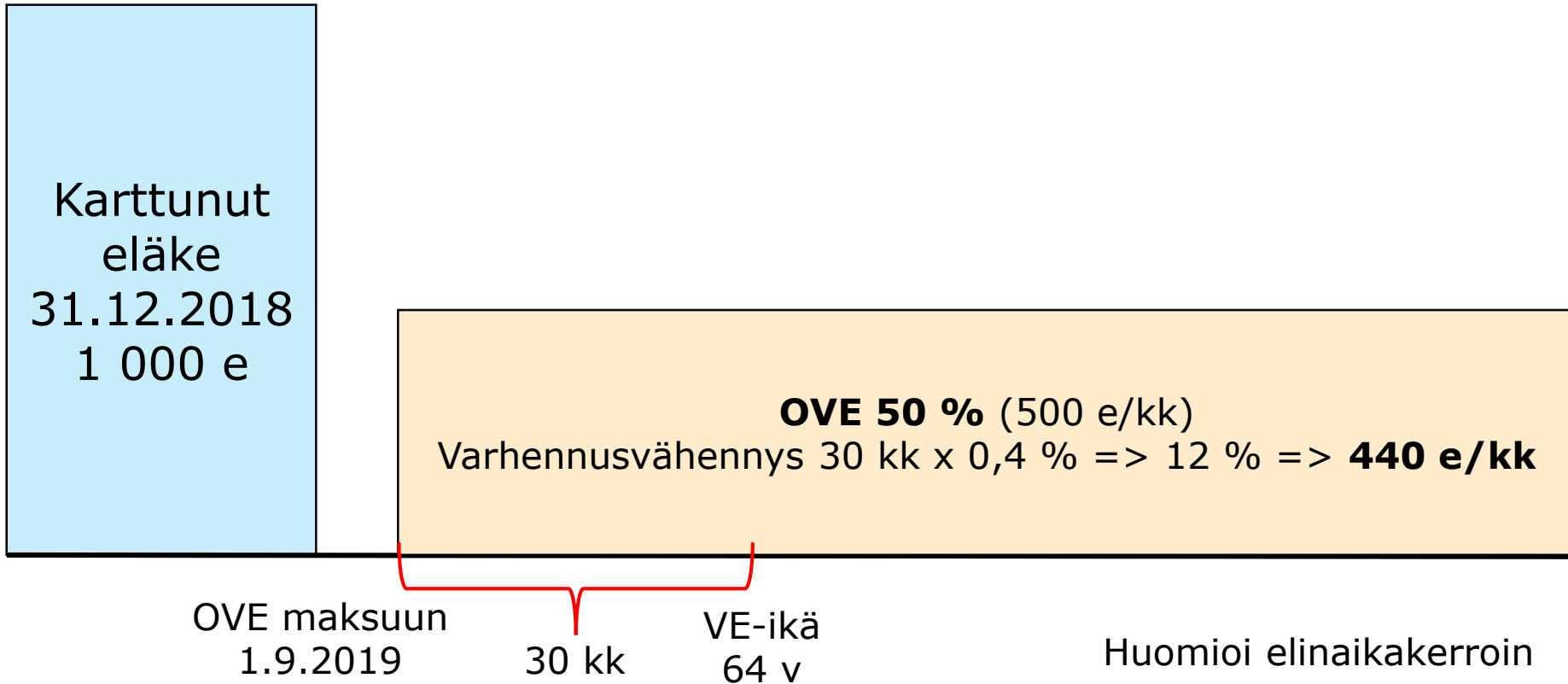
OVE:n hinta?

- Nostetun eläkkeen määrästä
  - » vähennetään pysyvästi varhennusvähennyksellä 0,4 %/kk tai
  - » korotetaan lykkäyskorotuksella 0,4 %/kk, riippuen missä iässä eläkkeen valitsee

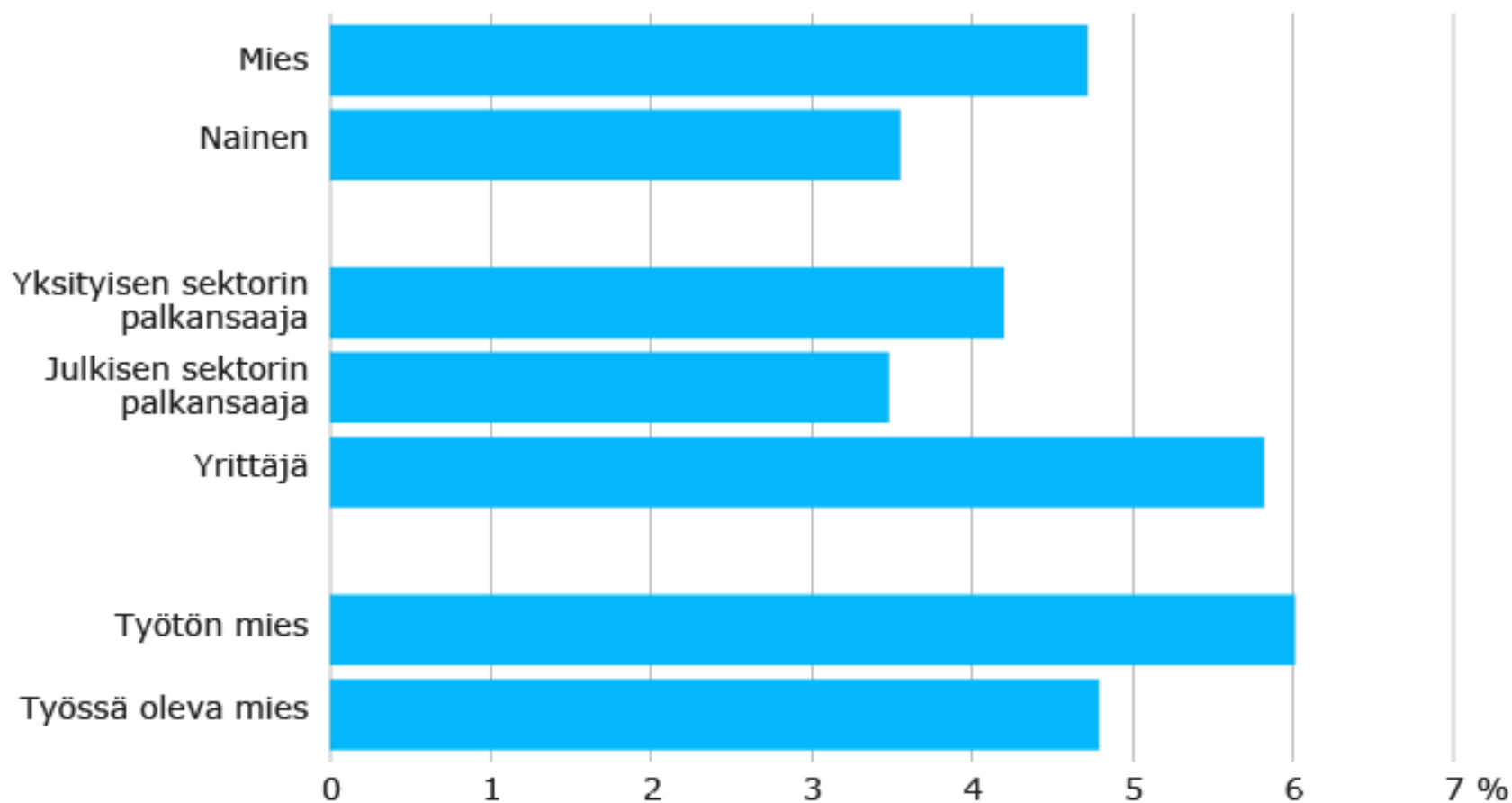
Osittainen varhennettu vanhuuseläke

Esimerkki, Henkilö on syntynyt helmikuussa 1958, alin vanhuuseläkeikä = 64 vuotta (helmikuu 2022). Hän jää ove:lle 1.9.2019, 30 kuukautta ennen vanhuuseläkeikää.

Ketkä valitsevat OVEN?

Osittaiselle varhennetulle vanhuuseläkkeelle jäämisen ennustettu todennäköisyys, %

Lähde: Eläketurvakeskus

Osittainen vanhuuseläke ja muut sosiaalietuudet

- Osittainen varhennettu vanhuuseläke ei vaikuta työttömyysturvaan eikä se estä sairauspäivärahan saamista
- Kansaneläkkeen määrään maksussa oleva ote vaikuttaa siten, että kansaneläkkeessä ote:n varhennusvähennys huomioidaan tulona
- Lisätietoja löytyy ETK:n ja Kelan julkaisemasta oppaasta

Opas löytyy osoitteesta
www.etk.fi/julkaisut

Kun eläkkeelle siirtyminen lähestyy

- Selvitä omasta eläkelaitoksesta
  - Arvio eläkkeesi määrästä
  - Verotuksen vaikutus
- Jos työkykysi on heikentynyt
  - Keskustele lääkärin kanssa
    - » Kuntoutus
    - » Työkyvyttömyyseläke
    - » Työuraeläke
  - Yhteys omaan eläkelaitokseen
- Hae eläkettä
  - Vanhuuseläkettä noin 2 kuukautta ennen
    - » Irtisanoutuminen
    - » Eläke alkaa aikaisintaan vanhuuseläkeiän täyttämistä seuraavan kalenterikuukauden alusta

Tietolähteitä:

- www.tyoelake.fi
- www.etk.fi
- www.keva.fi

- Eläketurvakeskuksen yhteystiedot
puhelin 029 411 2110 (asiakaspalvelu)
sähköposti etunimi.sukunimi@etk.fi
käyntiosoite Kirjurinkatu 3
postiosoite 00065 ELÄKETURVAKESKUS

Kiitos mielenkiinnosta!

